

29. Aprili 2026

UPA2026/35

Uunga siunnersuut: Atuarfik pillugu Inatsisartut Inatsisaata allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut Inatsisaat.

(Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq)

Siumut sinnerlugu Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuutaannut qujarusuppugut.

Aallarniutigalugu Siumumiit oqaatigissavarput, meeqqat atuarfiat inuiaqatigiinni ingerlatsivittuinnaq isigineqassanngimmat. Ataatsimoorussamik inuiaqatigiinni tunngavigisatta, oqaatsitta aammalu inuiaqatigiittut ataqatigiinnerup tunngaviisa pingaarnert ilagaat. Meeqqat atuarfianni nunatsinni siunissamut ilusilersorneqartarpoq pisariaqarpoq – oqaatsitigut, kulturikkut aammalu inuttut ineriartornikkut.

Tamatumunnga atatillugu meeqqat atuarfiannut allannguutit tamarmik annertunerpaamik eqqarsaatigilluarneqarlutik, peqqissaartumik aammalu kinguaariit tulliuuttunut akisussaaffitsinnik ataqqinnilluni suliarineqartariaqarput.

Siumumit meeqqat atuarfiat nukittunerusoq, kalaallisut oqaatsigut, atuartitaaneq aammalu kisitsinermi tunngaviusut immikkut pingaarnertullugit ineriartortinneqassasoq anguniagaqarpugut. Tamanna nunatsinni ineriartortitsinissamut aammalu inuiaqatigiittut kinaassutsitta attatiinnarnissaanut pingaaruteqarpoq.

Siumumiit inatsisissatut siunnersuummi siunertaasut tunngaviusut tamakkiisumik ilalerpagut tassaasut:

- Kalaallisut oqaatsitta nukittorsaneqarnissaat
- Nukarlerni fagit ilinniartitsissutigineqartartut annikinnerulernissaat
- Ukiumi atuartitsiviusumi ullut atuartussaaffiit annikillisinneqarnissaat
- Angajullerni inuussutissarsiornermut sammisumik ilinniartitsisalernissaq

Taamatut oqaaseqareerluta Inatsisissatut siunnersuut assigiingitsutigut ernumanartortaqqartoq.

Ajornartorsiutit pingaarnert ilaatigut tassaapput:

- Ilinniartitsisut amigaataapput. Ullumikkut inuit 200 missaat timelærerit atorfearput kiisalu ukiut sisamt tallimat iluanni ilinniartitsisut 100 missaat soraarninngussallutik.
- Nunaqarfinni isorliuneruni illoqarfiillu akornanni pissutsit assigiinngissutsit annertupput
- Ilinniartitsisut ingerlaavartumik suliffimminnit nuuttarnerat annertuvoq suli
- Meeqqat immikkut atuartinneqarnissaminnut pisariaqartitsisunut meeqqat pisariaqartitaannut tapersersuineq annertusiartorpoq.
- Aammalu aningaasatigut pisariaqartitat naammattumik matussuserneqannginnerat suli

Atuarfik pitsaanngitsumik killilerneqarnissaa aarlerinartuuvoq: Siumumiit isumaqarpugut tamakku pillugit Naalakkersuisut siunnersuummi annikippallaamik eqqaasaqartut. Taamaattumik Siumut isumaqarpoq meeqqat atuarfiat pillugu pitsaanngitsumut saatitsinnginnissaq pisarialerujussusoq.

Siumumiit oqaatigissavarput meeqqanut inuusuttunullu periarfissaat ilaatigut appasinnerulernerannik kinguneqarsinnaasoq Naalakkersuisut siunnersuutaat.

Meeqqat atuarfiat tassaavoq inuiaqatigiinni ineriartortitsiffik, meeqqanut periarfissanik ammaassisoq.

Atuartitsissutit ikilisinneqarnerat meeqqat inuusuttullu periarfissaannik killiliisinnaavoq, tamanna mianersorfissaqarpoq.

Oqaatsit pillugit akisussaaffik: Naalakkersuisut oqaatigaat kalaallit oqaasii nukittorsarneqassasut. Tamanna Siumumit tamakkiisumik isumaqatigaarput.

Kisianni oqaatsit nukittorsarneqanngillat aaqqissuussinernik allannguinernik kisimi tunngaveqarluni. Ilinniartitsisut pitsaasut, ilinniartitsinermi atortussat aammalu pitsaasumik aaqqissuussineq pisariaqartinneqarput.

Suliap ingerlanneqarsimanera pillugu ernumassuteqartoqarpoq: Suliap ingerlanneqarnera eqqarsaatigalugu oqaatigineqassaaq siunnersuut aatsaat kingorna allanngortinneqarsimavoq pingaarutilinnik arlalinnik.

Tamanna takutitsivoq siunnersuut tunngavigineqartoq naammattumik piareersarneqarsimanngitsaq.

A- aamma B-hold-inik pilersitsinissamut pinngitsoortinneqartariaqarpoq: Erhvervsklassinik taaneqartartuni pilersitsinissamut siunnersuut Siumumiit pitsaasutut isigaarput, kisianni oqaatigissavarput meeqqat immikkoortinneqarnissaat mianersorfineqartariaqarpoq.

Meeqqat tamarmik periarfissaqarput pitsaasumik ilinniagaqarnissamut. Meeqqat atuarfiat nukittunerusariaqarpoq – killilersorneqassanngilaq – killissaminnilli qaangiisut soorunami iliuuseqarfigineqartassallutillu. Siumumiit suliniutit pitsaasut tapersersorumavagut, aammalu allannguutit inuiaqatigiit tamakkerlugit iluaqutaasussat anguniarlugit suleqataarusulluta.

Naggataatigut Siumumiit oqaatigissavarput Inatsisissatut siunnersuut ataatsimiisitaliamiit sukumiisumik qulaajarluarneqartariaqartoq, isumaqaratta Naalakkersuisut qulequttani arlalinni pingaarutilinni eqqumaffiginnissimanngitsut. Taamaattumik tamakku aaqqinneqarnissaat pisariaqarpoq Inatsisissatut siunnersuut akuerineqassapat.

Uagut meeragallaratta kalaalinningsaanerup nalaani meeqqat atuarfianni 4. Klassemi qallunaatoortalerpugut aatsaallu 7. Klassemi tuluit oqaasii ilinnialerlutigit. Tamatumap kingunerisaanik eqqaamaqaara ilinniaqqinnissamut atatillugu oqaatsinik arlariinnik piginnaasaqarnera, kingusippallaamik ilinnialersimanera tunngavigalugu ilinniariaqqiffinni assut ilungersunartorsiuffiusarnikummat. Taamaattumik meeqqat atuarfianni, ukiorpassuit qaangiutereeraluartut misilittakkaat taamaattut tunngavigalugit eqqummarinnissaq kukkussutaasimasinnaasullu uteqqinnginnissaat pingaarutilerujussuavoq.

Ataqqinartup Jonathan Motzfeldtip oqartarneratuut “oqaatsinik piginnaasaqarneq tassaavoq sakkut pitsaanerpaartaat” aammalu Junnuup naapinnikuusaata Nelson Mandelap oqaatigisimasaa qanortoq eqqaamajuartigu “Ilinniarneq tassaavoq nunarsuarmi sakkut nukittunerpaartaat nunarsuarmi allannguinnessamut sakkussaq” (*Education is the most powerful weapon which you can use to change the world*)

Siumumiit taamak oqaaseqarluta siunnersuut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu ataatsimiititaliamut ingerlateqqinnissaa innersuupparput, aaqitassallu aarlerissutigisagullu arlallit ataatsimiisitaliami suliarineqarnissaat innersuullugit.

Erik Jensen, Siumut